

Bilten Europski poslovi u Hrvatskome saboru mjesečna je publikacija koju objavljuje Odjel za europske poslove. Bilten daje pregled europskih poslova u Saboru koji proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Hrvatski sabor, kao nacionalni parlament države članice Europske unije, sudjeluje u procesu donošenja odluka na europskoj razini putem nadzora nad aktivnostima Vlade u institucijama Europske unije te izvršavanjem ovlasti dodijeljenih nacionalnim parlamentima Ugovorom iz Lisabona.

AKTIVNOSTI ODBORA ZA EUROPSKE POSLOVE

Odbor za europske poslove obavlja europske poslove u skladu sa Zakonom o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u Europskim poslovima i Poslovníkom Hrvatskoga sabora.

Sjednice Odbora

U listopadu 2022. Odbor je održao jednu sjednicu:

47. sjednicu, održanu 28. listopada 2022., na kojoj je Odbor raspravljao i donio zaključke o dva stajališta Republike Hrvatske o dokumentima Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2021. godinu:

- D.E.U. br. 21/025 – Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica COM (2021) 891,
- D.E.U. br. 21/026 – Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o rješavanju situacija instrumentalizacije u području migracija i azila COM (2021) 890.

AKTIVNOSTI RADNIH TIJELA

Mišljenje radnih tijela o stajalištima Republike Hrvatske o dokumentima EU-a

U listopadu 2022. su Odbor za obitelj, mlade i sport, Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i Odbor za informiranje, informatizaciju i medije raspravljali i donijeli mišljenja o sljedećim stajalištima Republike Hrvatske o dokumentima EU-a: D.E.U. br. 21/050, D.E.U. br. 21/052 i D.E.U. br. 21/053.

NADZOR NAD AKTIVNOSTIMA VLADE U INSTITUCIJAMA EUROPSKE UNIJE

Sastanci Vijeća Europske unije

Dostava stajališta Republike Hrvatske za sastanke Vijeća Europske unije radnim tijelima

U postupku praćenja rada Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije, Odbor za europske poslove dostavio je radnim tijelima Hrvatskoga sabora u listopadu šest stajališta Republike Hrvatske za sastanke Vijeća Europske unije, u različitim sastavima:

- Stajalište Republike Hrvatske za 3899. sastanak Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove (JHA), održanoga 13. i 14. listopada, dostavljeno je Odboru za pravosuđe i Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost;
- Stajalište Republike Hrvatske za 3900. sastanak Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo (AGRIFISH), održanoga 17. listopada, dostavljeno je Odboru za poljoprivredu;
- Stajalište Republike Hrvatske za 3901. sastanak Vijeća za vanjske poslove (FAC), održanoga 17. listopada, dostavljeno je Odboru za vanjsku politiku;
- Stajalište Republike Hrvatske za 3902. sastanak Vijeća za opće poslove (GAC), održanoga 18. listopada, dostavljeno je Odboru za europske poslove;
- Stajalište Republike Hrvatske za 3903. sastanak Vijeća za okoliš (ENVI), održanoga 24. listopada, dostavljeno je Odboru za zaštitu okoliša i prirode;
- Stajalište Republike Hrvatske za 3904. sastanak Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku (TTE), u sastavu ministara energetike, održanoga 25. listopada, dostavljeno je Odboru za gospodarstvo.

IZRAVNO DOSTAVLJENI DOKUMENTI EUROPSKE UNIJE

Prema odredbi Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, institucije Unije izravno dostavljaju nacionalnim parlamentima sve prijedloge obvezujućih zakonodavnih i nezakonodavnih akata kao i druge neobvezujuće akte.

Ured za međunarodne i europske poslove dnevno objavljuje izravno dostavljene dokumente na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora u rubrici Postupanje s dokumentima EU-a, s pratećim informacijama o: oznaci akta, postupku donošenja, datumu dostave i roku za provjeru načela supsidijarnosti, stajalištu Republike Hrvatske, obrazloženom mišljenju i političkom dijalogu, području politika kojemu dokument pripada te nazivu inicijative iz programa rada Komisije.

U razdoblju od **1. do 30. rujna 2022.** institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskome saboru **ukupno 70 pravnih akata na hrvatskome jeziku**, od toga 46 prijedloga obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 24 neobvezujućih pravnih akata.

U razdoblju od **1. do 31. listopada 2022.** institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskome saboru **ukupno 58 pravnih akata na hrvatskome jeziku**, od toga 35 prijedloga obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 23 neobvezujućih pravnih akata.

Izravno dostavljeni prijedlozi akata u zakonodavnom postupku

Prijedlozi akata u zakonodavnom postupku obuhvaćaju prijedloge uredbi, direktiva i odluka koje u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku donose institucije Europske unije.

U postupku donošenja zakonodavnih akata koji su u podijeljenoj nadležnosti između Europske unije i država članica, nacionalni parlamenti sudjeluju provjerom poštovanja načela supsidijarnosti u roku od osam tjedana od objave akta na službenim jezicima Unije.

Radi lakšeg praćenja izravno dostavljenih prijedloga zakonodavnih akata, akti su razvrstani prema nadležnostima odbora u Europskom parlamentu.

PREGLED IZRAVNO DOSTAVLJENIH DOKUMENATA EUROPSKE UNIJE U ZAKONODAVNOM POSTUPKU u razdoblju od 1. rujna do 30. rujna 2022.

PROMET I TURIZAM

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2022) 465</u>	Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/629/EEZ	19. 9. 2022. 15. 11. 2022.

USTAVNA I PRAVNA PITANJA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2022) 495</u>	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o odgovornosti za neispravne proizvode	29. 9. 2022. 12. 12. 2022.
<u>COM (2022) 496</u>	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o prilagodbi pravila o izvanugovornoj građanskopravnoj odgovornosti s obzirom na umjetnu inteligenciju (Direktiva o odgovornosti za umjetnu inteligenciju)	29. 9. 2022. 28. 11. 2022.

UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITA POTROŠAČA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2022)</u> <u>453</u>	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zabrani proizvoda nastalih prisilnim radom na tržištu Unije	29. 9. 2022. 01. 12. 2022.

GRADANSKE SLOBODE, PRAVOSUĐE I UNUTARNJI POSLOVI

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2022)</u> <u>662</u>	Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o nepriznavanju ruskih putnih isprava izdanih u okupiranim stranim regijama	26. 9. 2022. 24. 11. 2022.

ZAPOŠLJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2022)</u> <u>489</u>	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2009/148/EZ o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu	29. 9. 2022. 29. 11. 2022.

PREGLED IZRAVNO DOSTAVLJENIH DOKUMENATA EUROPSKE UNIJE U ZAKONODAVNOM POSTUPKU u razdoblju od 1. listopada do 31. listopada 2022.

EKONOMSKA I MONETARNA POLITIKA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2022)</u> <u>539</u>	Prijedlog uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 389/2012 u pogledu razmjene informacija iz elektroničkih upisnika o gospodarskim subjektima koji premještaju proizvode oporezive trošarinama među državama članicama u komercijalne svrhe	24. 10. 2022. 11. 1. 2023.

USTAVNA I PRAVNA PITANJA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2022)</u> <u>503</u>	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izvanrednim trgovinskim mjerama za zemlje i područja koji sudjeluju u Procesu stabilizacije i pridruživanja ili su s njim povezani (kodificirani tekst)	04. 10. 2022. ...

KULTURA I OBRAZOVANJE

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2022)</u> <u>457</u>	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi zajedničkog okvira za medijske usluge na unutarnjem tržištu (Europski akt o slobodi medija) i izmjeni Direktive 2010/13/EU	14. 10. 2022. 12. 12. 2022.

ZAPOŠLJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2022)</u> <u>526</u>	Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o Europskoj godini vještina 2023.	13. 10. 2022. 15. 12. 2022.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

Hrvatski sabor usklađuje zakonodavstvo s pravom Europske unije u postupku prema kojemu svi prijedlozi zakona kojima se usklađuje hrvatsko zakonodavstvo s europskim nose oznaku „P.Z.E.“

Sabor donosi godišnji plan usklađivanja zakonodavstva, koji je sastavni dio Vladina programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine i osnovni je dokument u postupku preuzimanja i provedbe prava Europske unije u hrvatsko zakonodavstvo.

Usklađeni zakoni dostupni su u e-Doc bazi Informacijsko-dokumentacijske službe Hrvatskoga sabora.

Hrvatski sabor je u listopadu 2022. donio 2 zakona usklađena s pravom Europske unije:

PZE Br. prijedloga	Naziv akta	Saziv	Sjednica	Status	R.br. čitanja	Vrsta postupka
PZE 269	Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu osiguranja depozita	10	12	donesen	2.	redovni
PZE 273	Konačni prijedlog zakona o provedbi Uredbe (EU) 2021/23 o okviru za oporavak i sanaciju središnjih drugih ugovornih strana	10	12	donesen	2.	redovni

PROGRAM RADA EUROPSKE KOMISIJE ZA 2023.

Komisija je 18. listopada 2022. objavila Program rada za 2023. pod nazivom **Odlučna i ujedinjena Unija.**

Program rada za 2023. sadržava 43 nove inicijative u okviru svih šest glavnih ambicija iz političkih smjernica predsjednice von der Leyen, a temelji se na njezinu govoru o stanju Europske unije 2022. i pismu namjere od 14. rujna 2022.

Mnoge ključne inicijative iz ovog Programa rada nadovezuju se i na rezultate Konferencije o budućnosti Europe. Dodatno, u Komisijinu donošenju politika u određenim ključnim područjima sudjelovat će i nova generacija panela građana, a među prvima bit će oni o rasipanju hrane, mobilnosti u svrhu učenja i virtualnom svijetu.

Budući da je ovaj Program rada izrađen u vrijeme velike gospodarske nesigurnosti, Komisija je spremna ažurirati Program nakon zime, prije svega u pogledu mjera koje mogu utjecati na konkurentnost.

U prilozima I. – V. Programa rada navedene su 43 nove inicijative, osam prijedloga u okviru REFIT-a (Program EK za prikladnost i učinkovitost propisa), 116 prioriternih prijedloga u postupku donošenja, jedan prijedlog predviđen za povlačenje i jedan prijedlog za stavljanje izvan snage.

Ostvarivanje šest glavnih ciljeva

1. Europski zeleni plan

U kontekstu ruskog rata protiv Ukrajine Komisija će početkom 2023., među ostalim inicijativama, predložiti sveobuhvatnu **reformu tržišta električne energije u Uniji**, uključujući razdvajanje cijena električne energije i plina. Kako bi pridonijela brzom razvoju zelenog gospodarstva temeljenog na vodik, Komisija će predložiti osnivanje nove **Europske banke za vodik**, koja će uložiti 3 milijarde eura u pokretanje tržišta vodika u Uniji.

Komisija će 2023. usto poduzeti mjere za **smanjenje otpada i učinka otpada na okoliš**, posebno vodeći računa o **rasipanju hrane i tekstilnom otpadu**, što je izdvojeno kao problem na Konferenciji o budućnosti Europe. Slično tome, kao odgovor na zabrinutost građana Komisija će predložiti **reviziju propisa EU-a o dobrobiti životinja**.

2. Europa spremna za digitalno doba

U cilju suzbijanja budućih rizika od strateških ovisnosti Komisija će predložiti **mjere EU-a za osiguravanje odgovarajućeg i diversificiranog pristupa ključnim sirovinama** neophodnima za digitalnu i gospodarsku otpornost Europe.

Na 30. obljetnicu uspostave jedinstvenog tržišta Komisija će istaknuti važne prednosti koje ono donosi te će **utvrditi i ukloniti nedostatke u njegovoj provedbi. Revizija pravila o kašnjenju u plaćanju** pridonijet će smanjenju opterećenja za MSP-ove u vrijeme gospodarske nesigurnosti. Inicijativa za daljnje širenje i nadogradnju **primjene digitalnih alata i postupaka u području prava trgovačkih društava** pomoći će poduzećima na jedinstvenom tržištu jer će pojednostavniti administrativne i sudske postupke.

Komisija će predložiti i **zajednički europski prostor za podatke o mobilnosti** kako bi se potaknula digitalizacija sektora mobilnosti, a **regulatorni okvir EU-a za hiperpetlju** pomoći će da se EU pripremi za nova rješenja za mobilnost.

3. Gospodarstvo u interesu građana

Uzimajući u obzir doprinos Konferencije o budućnosti Europe, Komisija će **preispitati europsko gospodarsko upravljanje** kako bi provjerila odgovara li ono i dalje svrsi. Da bi dodatno ojačali proračun Unije za potrebe rješavanja trenutačnih gorućih pitanja, također se planira **preispitati proračun EU-a u sredini programskog razdoblja za razdoblje 2021. – 2027.** te će se podnijeti prijedlog o drugom skupu **novih vlastitih sredstava**, nadovezujući se na prijedlog za **jedinstveni skup poreznih pravila za poslovanje** u Europi.

Kako bi zajednička valuta Unije bila primjerena digitalnom dobu, Komisija će predstaviti prijedlog za utvrđivanje načela **digitalnog eura** prije njegova mogućeg izdavanja od strane Europske središnje banke.

U odgovoru na socijalna pitanja uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19 i ruskim ratom protiv Ukrajine planira se ažuriranje **okvira za kvalitetna pripravništva** kako bi, u cilju povećanja socijalne otpornosti Europe, pokušali pronaći rješenja za probleme kao što su pravedna naknada i pristup socijalnoj zaštiti.

4. Snažnija Europa u svijetu

Okrutna stvarnost rata potvrđuje da Unija treba uložiti dodatan napor u području sigurnosti i obrane. Kako bi obranili interese EU-a, demokratska načela te mir i stabilnost, predstaviti ćemo **svemirsku strategiju EU-a za sigurnost i obranu** te novu **strategiju pomorske sigurnosti EU-a**. Ažurirat će se i **paket mjera za sankcije** kako bi se njime obuhvatila korupcija.

Komisija će predložiti novi program za revitalizaciju **odnosa EU-a s Latinskom Amerikom i Karibima**. S druge strane, nastavit će se suradnja sa zemljama kandidatkinjama zapadnog

Balkana te s Ukrajinom, Moldovom i Gruzijom, imajući u vidu njihovo **buduće pristupanje Uniji**.

5. Promicanje europskog načina života

S obzirom na to da je studij, osposobljavanje ili naukovanje u drugoj državi članici EU-a pohađalo tek 15 % mladih, Komisija će predložiti ažuriranje postojećeg **okvira EU-a za mobilnost u svrhu učenja** kako bi se studentima olakšalo kretanje među obrazovnim sustavima. Budući da će 2023. biti **Europska godina vještina** te da u sektore u kojima u Europi nedostaje radne snage želimo privući visokokvalificirane stručnjake, Komisija će predložiti **priznavanje kvalifikacija državljana trećih zemalja**. Jedna od strateški najvažnijih vještina promicat će se ciljanom inicijativom o **Akademiji vještina u području kibersigurnosti**.

Za otporno i sigurno schengensko područje u kojem se putuje bez graničnih kontrola Komisija će predložiti akte o **digitalizaciji putnih isprava EU-a i olakšavanju putovanja**.

U cilju nastavka izgradnje europske zdravstvene unije Komisija će predložiti jednu od ključnih inicijativa Konferencije o budućnosti Europe, sveobuhvatan pristup **mentalnom zdravlju**, revidiranu preporuku o **okolišu bez duhanskog dima** i novu preporuku o **vrstama raka koje se mogu spriječiti cijepljenjem**.

6. Novi poticaj europskoj demokraciji

Komisija će 2023. predložiti **paket za obranu demokracije**, uključujući inicijativu za zaštitu demokratskog prostora Unije od vanjskih interesa.

Komisija će nastaviti graditi Uniju ravnopravnosti tako što će predložiti uvođenje **europske iskaznice za osobe s invaliditetom**, kojom će se omogućiti uzajamno priznavanje invaliditeta u svim državama članicama. Nastavit će se i rad na uklanjanju nedostataka u pravnoj **zaštiti od diskriminacije** zbog rasnog ili etničkog podrijetla.

U skladu s **načelima bolje regulative** Komisija će nastaviti utvrđivati potencijal pojednostavnjenja i smanjenja opterećenja te podupirati održivost. Kako bi se dopunili sustavni naponi za utvrđivanje i uklanjanje suvišnih birokratskih koraka, skupina dionika na visokoj razini dodatno će raditi na ciljanom pojednostavnjenju pravne stečevine koja izravno utječe na građane i poduzeća.

EUROPSKA GRAĐANSKA INICIJATIVA POD NAZIVOM „SPASIMO PČELE I POLJOPRIVREDU! U SMJERU POLJOPRIVREDE KOJA JE POGODNA ZA PČELE I ZA ZDRAV OKOLIŠ“

U skladu s člankom 14. stavkom 1. Uredbe (EU) 2019/788 o Europskoj građanskoj inicijativi, Europskoj komisiji je 7. listopada 2022. dostavljena europska građanska inicijativa pod nazivom „Spasimo pčele i poljoprivrednike! U smjeru poljoprivrede koja je pogodna za pčele i za zdrav okoliš“, nakon što je prikupljena potpora 1 054 973 potpisnika s minimalnim pragovima dosegnutim u 11 država članica. Inicijativa je potvrđena kao valjana 10. listopada 2022. te predstavlja sedmu uspješnu europsku građansku inicijativu.

Ciljevi inicijative

Kako bi se zaštitile pčele i zdravlje ljudi, Komisija se poziva da predloži pravne akte za postupno ukidanje sintetičkih pesticida do 2035., obnovu biološke raznolikosti i podršku poljoprivrednicima u tom postupku. Putem predloženih akata potrebno je:

- postupno smanjiti upotrebu sintetičkih pesticida u poljoprivredi EU-a za 80 % do 2030., počevši od najopasnijih, te ih potpuno ukinuti do 2035.;
- obnoviti prirodne ekosustave na poljoprivrednim područjima kako bi poljoprivreda postala pokretač oporavka biološke raznolikosti;
- provesti reformu poljoprivrede davanjem prednosti malim, raznolikim i održivim poljoprivrednim djelatnostima, podupiranjem brzog povećanja agroekološke i organske prakse te omogućavanjem neovisnog osposobljavanja poljoprivrednika i istraživanja u području poljoprivrede bez pesticida i GMO-a.

Komisija će se u idućim tjednima sastati s organizatorima kako bi detaljno raspravila inicijativu. Potom će Europski parlament organizirati javnu raspravu, na kojoj će organizatori predstaviti inicijativu. **Komisija treba do 7. travnja 2023. predstaviti svoj službeni odgovor, navodeći mjere koje namjerava poduzeti.**

Europska građanska inicijativa jedinstven je instrument koji omogućuje građanima Unije da od Europske komisije zatraže predlaganje novih propisa i tako sudjeluju u oblikovanju EU-a. Za određenu inicijativu potrebno je prikupiti milijun potpisa, a Komisija odlučuje koje će mjere poduzeti.

Uredništvo: Tanja Babić, Tatjana Briški, Snježana Ramljak, Mario Straka, Jelena Špiljak
©Hrvatski sabor / Kontakt: ured-mep@sabor.hr